

УДК 636.2.082

ВПЛИВ БУГАЇВ – ПЛІДНИКІВ НА СЕЛЕКЦІЙНИЙ ПОКАЗНИК ЖИРНОМОЛОЧНІСТЬ ІХНІХ ДОЧОК.

Ємець З.В., к. с.-г. н., в.о. доцента,
Маменко О.М. д. с.-г. н., професор

Харківська державна зооветеринарна академія, м. Харків

***Анотація.** Викладено результати фактичного впливу вивчення бугаїв-плідників на жирномолочність дочок.*

***Ключові слова:** вміст жиру, вихід молочного жиру, ступінь впливу, жирномолочність, бугаї-плідники*

Актуальність досліджень. У дослідженнях ряду вчених зазначається, що генетичний фактор «батько» впливає на величину господарсько-корисних ознак дочок [1], що бугаї-плідники можуть істотно впливати на поліпшення генетичного потенціалу худоби. Одним з методів удосконалення і підвищення продуктивності молочних стад є своєчасна оцінка і використання в парувальній мережі перевірених за якістю нащадків як бугаїв - плідників поліпшувачів. Ця робота вважається головною у племінній справі. [2]

Відбір бугаїв за величиною показника генетичної здатності має важливе селекційне значення [3], статистично достовірним поліпшувачами жирномолочності (на 0,13 %) є бугаї – плідники [4].

Матеріал і методи дослідження. Аналіз селекційної ознаки жирномолочності дочок виконаний на тваринах, які утримувалися в господарствах переважно Харківської області. Технології утримання в даних господарствах широкого спектру: від традиційно прив'язного з доїнням у доїльні відра - до безприв'язного на глибокій підстилці з доїнням в молочному блоці.

В якості аналізованого фактора використовувались бугаї - плідники, а в якості залежних факторів - показники вмісту жиру в молоці корів і виходу молочного жиру.

Розрахунки проводили за допомогою однофакторного дисперсійного аналізу. Для цього використовували процедуру загальної лінійної моделі (General Linear Model - GLM General Factorial) з комп'ютерного пакету статистичних програм SPSS 12.0. За вмістом жиру в молоці і виходу молочного жиру визначали стандартні статистичні показники: кількість (n), середню арифметичну (M), помилку середнього арифметичного (m), середньоквадратичне відхилення (σ), а також верхню і нижню межі 95% довірчого

Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини

інтервалу. Визначали ступінь впливу фактора „батько”, на вміст жиру в молоці корів та на вихід молочного жиру. Крім того, визначали рівень вірогідності різниці між середніми показниками вмісту жиру по градаціям згідно з методикою Н.А. Плохинського [5].

Результати досліджень. За даними наших досліджень ступінь впливу даного фактора на вміст жиру в молоці становив 0,131, а на вихід молочного жиру 0,207 при $P > 0,999$. За всіма показниками мінливості потомство різних бугаїв істотно відрізняється. Найкращими за вмістом жиру у дочок бугаями - плідниками виявилися - Аптекарь 1447 (4,2%), Флегель 2167 (4,1%), Зрив 23 (4,1%). Маркіз 2246 (4,1%), Рубін 9045 (4,0%), Аніс 201 (4,0%), Раймунд 766 (4,0%), Пааволан Позовом 191 (4,0%) Тохтаан Ісо 88 (4,0%), Фатколан 129 (4,0%). Гіршими за вмістом жиру у дочок биками виявилися - Валентин 175 (3,7%), Антиквар 251 (3,7%), Малюк 3122 (3,7%), Засічний 5116 (3,5%).

Найкращими за виходом молочного жиру у дочок бугаями - плідниками виявилися Пейт Акрес Президент (221,4 кг), Сеул 171 5628-129 (209,5 кг), Тохтаан Ісо 88 (204,4 кг), Нікель 387680-90 (200,9 кг), Вуд 1703660 (200,7 кг). А найгіршими - Паводок (133,7 кг), Маркіз 2246 (132,2 кг), Засічний 5116 (119,8 кг), Антиквар 251 (116,9 кг), Пильний 2874 (81,8 кг) (табл. 1).

Таблиця 1

Вплив бугаїв-плідників на вміст жиру в молоці (%) та вихід молочного жиру (кг) їхніх дочок

Батько	n	Вміст жиру, %		Вихід молочного жиру, кг	
		$M \pm m$	σ	$M \pm m$	σ
1	2	3	4	5	6
Аптекарь 1447	295	4,24±0,017	0,46	159,1±2,608	31,36
Флегель 2167	207	4,11±0,020	0,44	139,2±3,113	39,13
Срив 23	218	4,08±0,020	0,38	140,0±3,033	33,71
Маркіз 2246	248	4,07±0,019	0,38	132,2±2,844	34,92
Рубін 9045	299	4,06±0,017	0,35	159,3±2,590	39,22
Антей 7237	530	4,01±0,013	0,37	157,03±1,945	60,52
Аніс 3491	201	4,06±0,021	0,44	195,0±3,159	49,98
Тохтаан Ісо 88	759	4,02±0,011	0,30	204,4±1,626	58,71
Атлант 8375	315	4,00±0,016	0,28	180,08±2,523	55,71
Сокол 127	308	3,99±0,017	0,36	191,8±2,552	65,34
Нікель 387680-90	264	3,85±0,018	0,24	200,9±2,756	47,47
Вуд 1703660	371	3,92±0,015	0,24	200,7±2,325	65,20
Сеул 1715628-129	781	3,92±0,010	0,31	209,5±1,603	61,11
Север 1701	241	3,91±0,019	0,27	178,09±2,885	47,14

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6
Пейт Акрес Президент 18758683	598	3,90±0,012	0,28	221,4±1,831	50,51
Антиквар 251	232	3,73±0,019	0,16	117,0±2,940	27,63
Засічний 5116	515	3,60±0,013	0,26	119,8±1,974	37,12
Зоркий 2874	217	3,78±0,020	0,35	81,8±3,040	19,46

Найбільш цінними є плідники, дочки яких поєднують високі жирність молока і вихід молочного жиру – Аніс 201, Тохтаан Ісо 88, Сокол 127, Нікель 387680-90, Вуд 1703660, Сеул 1715628-129, Пейт Акрес Президент 18758683, Атлант 8375, Север 1701. Сперму цих бугаїв доцільно широко використовувати в селекційному процесі.

Виявлено групу бугаїв, дочки яких характеризуються незадовільними продуктивними характеристиками за обома проаналізованими показниками – Антиквар 251, Засічний 5116, Зоркий 2874. Сперму цих плідників доцільно вибракувати.

Ступінь впливу бугаїв на вихід молочного жиру становила 0,207 при достовірності ($P>0,999$).

Можна констатувати, що ступінь впливу бугаїв-плідників на вміст жиру в молоці нижчий, ніж ступінь впливу даного фактора на вихід молочного жиру.

Відомо, що жирномолочність корів і вихід молочного жиру є одними з інтегральних селекційних ознак, від яких залежить економічна ефективність галузі молочного скотарства в цілому. Підвищення вмісту жиру в молоці також супроводжується підвищенням концентрації білка, жиророзчинних вітамінів А, Д, Е, каротину, сухої речовини. У той же час проблему підвищення вмісту жиру в молоці ні в якому разі не можна відривати від проблеми підвищення удою, так як відбір тільки за надоем неминуче призведе до зниження жирномолочності.

У зв'язку з цим правильний племінний відбір полягає не в комбінуванні у стаді варіацій, а в пошуку нових, прогресивних змін, які мають стійку закріплену спадковість.

Наші дослідження стверджують необхідність розводити тварин по лініях бугаїв-плідників поліпшувачів з урахуванням приналежності до сімейств і це буде використанням одного з основних методів швидкого поліпшення племінних стад і порід, що сприятиме збереженню і закріпленню генотипової і фенотипової їх одноманітності.

Методичні підходи і результати наших досліджень рекомендуються для взяття за основу як у племінних так і в товарних господарствах при розведенні за лініями, при оцінці бугаїв за якістю потомства, а у подальшому - більш інтенсивному використанні виявлених бугаїв-поліпшувачів.

Висновки

1. Встановлено, що чинник бугая - плідника має достовірний ($P > 0,999$) вплив на вміст жиру в молоці корів ($\eta^2 = 0,131$), а на вихід молочного жиру складає ($\eta^2 = 0,207$) також при високому ступені вірогідності ($P > 0,999$).

2. Успадкування жирномолочності є одним з основних селекційних ознак при розведенні молочної худоби за лініями.

Література

1. Піддубна Л.М. Вплив генетичних факторів на продуктивність молочного стада / Л. Піддубна, М. Пелехатий // Зб. наук. Праць ВНАУ.- 2011. - №8 (48). - С.38--44

2. Кибкало Л. Молочная продуктивность коров в зависимости от генотипа / Кибкало Л., Анненкова Н., Галкина Л. // Молочное и мясное скотоводство.-2001.- № 3. - С. 21-23.

3. Кондратьев А.А. Повышение продуктивных качеств свиней и крупного рогатого скота: Отчет о НИР (заключит.) /Тверская государственная сельскохозяйственная академия (ТГСХА). - 2001.08.10. 24 с.

4. Басовський М.З., Рудик І.А., Буркат В.П. Вирощування, оцінка і використання плідників. – К.: Урожай, 1992. – с. 5-9.

5. Плохинский Н.А. Биометрия. – изд. 2-е. – М.: Ленинские горы, 1969. – 367 с.

ВЛИЯНИЕ БЫКОВ - ПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ НА СЕЛЕКЦИОННЫЙ ПОКАЗАТЕЛЬ ЖИРНОМОЛОЧНОСТЬ ИХ ДОЧЕРЕЙ

Емец З.В., к. с.-х. н., и.о. доцента,

Маменко А.М. д. с.-х. н., профессор

Харьковская государственная зооветеринарная академия, г. Харьков

Аннотация. Изложены результаты фактического влияния изучения быков-производителей на жирномолочность дочерей.

Ключевые слова: содержание жира, выход молочного жира, степень влияния, жирномолочность, быки-производители.

INFLUENCE OF BULLS ON BREEDING INDICATOR OF FAT IN MILK IN THEIR DAUGHTERS

Emets Z.V., Mamenko A.M.

Summary. Presented are the results of the actual impact study bulls on of fat in milk of cows and output of milk fat daughters.

Key words: fat content, the degree of influence, fat in milk, output of milk fat, stud bulls.
